

Η ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΝΑΖΗ

Ραδιοφωνική έκπομπή δια
τήν 23 Νοεμβρίου 1969

=====
Τήν έκπομπή παρουσιάζουν
ὁ ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ
καί ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ.
Τραγουδοῦ ἡ ΚΛΕΙΩ
Δ Ε Ν Α Ρ Δ Ο Υ.
=====

42^a = Ευνοκός!

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δέν εἶναι πολὺς καιρὸς πού μιλούσαμε Δημήτρη γιὰ τήν μεγάλη μάστιγα τῆς Ἀθήνας, τῆς παλαιᾶς Ἀθήνας βέβαια, τήν ἔλλειψι τοῦ νεροῦ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολύ σωστά ἀπενάλεσες αὐτό τό μειονέκτημα τῆς Ἀθήνας, τήν ἔλλειψι τοῦ νεροῦ, μάστιγα. Σκέψου φίλε μου Γιάγιο, ὅτι νερό δέν ὑπῆρχε στήν πρωτεύουσα καί ὅτι αὐτή ἡ ἔλλειψις εἶχε δημιουργήσει τό ἐπάγγελμα τοῦ πηγᾶδᾶ. Οἱ εἰδικοί πού ἀνοίγαν πηγᾶδια στά σπίτια, στίς ἀλύες τῶν σπιτιῶν δηλαδή, ἦτανε τόσο ὥστε ἀποτελεοῦσαν ὀλόκληρη συντεχνία, ἀφοῦ βρῆκα σέ παλαιά ἐφημερίδα καί σχετική εἰδοποίησι καί ἀναγγελία. Διάβασέ την :

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Εἰδοποιεῖται τό ἀξιότιμον κοινόν ὅτι εἰς τό καφενεῖον τοῦ Γεράσιμου παρά τήν ὁδόν Σόλωνος καί Προαστίου, μαζεύονται ἅπαντες οἱ πηγαδοποιοί τῆς Ἀθήνας.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί φυσικά ὁποῖος ἤθελε ν' ἀνοίξῃ πηγᾶδι στήν ἀλύή του ἢ στό περιβολάκι του, πήγαινε ἐκεῖ καί εὑρισκε τοὺς πηγαδάδες καί συμφωνοῦσε μαζί τους. Φυσικά αὐτή ἡ συνεννόησις βαστοῦσε ὀλόκληρη ὥρα, γιατί ὁ πηγαδάς ρωτοῦσε πόσα μέτρα θά ἔπαιαθε. Τρία τέσσερα μέτρα, ἔλεγε ὁ πελάτης... Φυσικά ὁ πηγαδάς εἶχε ἀντιρρήσεις. Καί θά βρῆς νερό στά τέσσερα μέτρα ; Βάλε ἑφτά ὀχτώ καί βλέπομε. Ὁ πελάτης πάλι εἶχε τίς δικές του ἀντιρρήσεις. Βρέ χριστιανέ μου, ἄς χτυπήσωμε τά τέσσερα μέτρα, ἄντε πέντε κι' ἄν δέν βροῦμε νερό, συμφωνᾶμε πάλι. Ἀπέναντι ἀπό τό σπίτι μου, ἕνας γείτονας ὁ κύρ Φίλιππας, βρῆκε νερό στά δύο μιση μέτρα.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

Τώρα πού τό λές αυτό, γιά τίς ατέλειωτες συζητήσεις πού γινόντουσαν ἔως ὅτου ἐπιτευχθεῖ συμφωνία γιά τό ἄνοιγμα τοῦ πηγαδιοῦ ἀντιλαμβάνομαι καί κάτι ἄλλο. Σήμερα ἀκόμη ἔχει παραμείνει αὐτή ἡ χαρακτηριστική φράσις. "Ὅταν βλεψέονται δύο τρεῖς φίλοι καί συζητοῦν γιά ὅποιοδήποτε θέμα, κάποιος βρίσκεται καί λέει: Βρέ παιδιά, πηγάδι θ' ἀνοίξωμε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Μπράβο Γιάγκο, καλὰ πού τό κατάλαβες. Ἀπό τίς συζητήσεις αὐτές ἔμεινε ἔως τὰ χρόνια μας ἡ φράσις : Πηγάδι θ' ἀνοίξωμε ; Καί ὄχι μόνο αὐτή ἡ φράσις μά καί μιὰ λέξις. Ὑπῆρχαν μερικοί τυχεροί ἄθηναῖοι πού εἶχανε πετύχει πολύ νερό. Αὐτοί εἶχανε ἀνοίξει μεγάλα πηγάδια πού τὰ λέγανε π η γ ἄ δ ε ς καί κάνανε κανονική ἐκμετάλλευσι τοῦ νεροῦ τους. Γνωστή εἶναι ἡ περίφημη πηγάδα τοῦ Βεζανῆ, ἡ πηγάδα τοῦ Μπραβάκου καί δύο τρεῖς ἄλλες. Ἐκεῖ λοιπόν, σ' αὐτές τίς μεγάλες πηγάδες, πήγαιναν οἱ ἄθηναῖοι νοικοκυρές - ἀπό τὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας ἀκόμη - καί πλένανε τὰ ροῦχα τους. Καί ἀπό τήν λέξι : π η γ ἄ δ α, βγήκε ἡ μ π ο υ γ ἄ δ α.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

Δέν ἀποκλείεται νά εἶναι σωστό αὐτό πού λές. Ὅμως αὐτά ἰσχύουν γιά τό νερό πού χρησιμοποιοῦσαν οἱ παλαιοί ἄθηναῖοι γιά τήν καθαριότητα, τήν λάτρα πού λένε. Γιά πόσιμο νερό, ἔλεγε κάποτε ὅτι ἄλλοι ἐπιχειρηματίες ἔφερναν νερό ἀπό τό Μαρούσι σέ στάμνες

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ναί. Κι' ὅπως σήμερα ὁ γαλατάς ἀφήνει ἔξω ἀπό τήν πόρτα τό πλαστικό μπουκάλι μέ τό γάλα, ἔτσι καί τότε γύριζε ὁ νερουλάς μέ τό ἀμαξάκι του φορτωμένο στάμνες καί ἄφηνε στούς πελάτες του μιὰ ἢ δύο στάμνες νερό Ἐμαρουσίου γιά πόσιμο. Φυσικά ὑπῆρχε καί ὁ σχετικός συναγωνισμός μεταξύ νεροῦ Ἐμαρουσίου καί Καλανδρίου. Καί ἄκουγε κανεῖς πρῶτ' πρῶτ' στούς δρόμους : Χαλάντρι... ὁ νερουλάς ! Ὅποτε ἀπαντοῦσε ὁ ἄλλος : Ἐδῶ τό Ἐμαρούσιον... ὁ νερουλάς...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Δραματική κατάσταση δηλαδή, γιατί όπως έχω ακούσει οι γιατροί τότε απαγορεύανε τό καλοκαίρι τις ντοματες και τά άγούρια για τόν κίνδυνο του τύφου, έπειδή δέν ξέρανε μέ τί ποτίζανε νερά ~~από τήν~~ τά περιβόλια τους τότε οι περιβολάρηδες.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ή έλήθεια είναι ότι υπήρχαν κάθε καλοκαίρι στην 'Αθήνα πολλά κρούσματα κοιλιακού τύφου πού ώφείλοντο σε μολυσμένα νερά και φυσικά οι γιατροί συνιστούσαν να αποφεύγονται τά λαχανικά δσα τρώγονται ώμά, ιδίως στά μικρά παιδιά.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Σωστό είναι αυτό. Ξέρω μάλιστα και μία σχετική κωμική ιστορία πού μου τήν έχουν διηγηθεί φυσικά. Μία κυρία είχε έγνατασταθεί στην 'Αθήνα από τό έξωτερικό. Είχε τέσσερα παιδιά και τής είχανε πετ να μην τούς δίνη ώμές σαλάτες. Ή αγαθή κυρία έβραζε όλες τις σαλάτες πού άγόραζε και κάποτε έβρασε και άντράκλα... Καταλαβαίνεις λοιπόν ότι ή άντράκλα πού είναι τόσο τρυφερή, έλυωσε στό βράσιμο κι'έγινε πολτός.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Μία και μιλάμε για τό νερό της 'Αθήνας, δέν πρέπει να ξεχάσωμε τις δημοτικές βρύσες.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Μά νομίζω πώς υπήρχε και ή Δεξαμενή, εκεί κοντά στό Κολωνάκι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ή Δεκαμενή υπήρχε βεβαία, μά είχε γίνει στόν καιρό του "Οθωνος όταν ή 'Αθήνα είχε είκοσι χιλιάδες κατοίκους. Τί να κάνη λοιπόν ή Δεξαμενή στά 1900, όταν ή 'Αθήνα έφθανε τις εκατόν πενήντα χιλιάδες κατοίκους ; "Επειτα κι'άν υπήρχε Δεξαμενή, δέν υπήρχε παροχέτευσις νερού στά σπίτια... Κι'άν υπήρχε παροχέτευσις νερού, τό νερό δέν είχε δύναμη ν'άνεβη στό πρώτο κ'άν πάτωμα ενός σπιτιού. "Εφθανε τό πολύ στό ισόγειο. Γι'αυτό όλα τά άθηναϊκά σπίτια είχανε ντεπόζιτα νερού στύς ταράτσες και όταν έρχότανε τό νερό στό ισόγειο, τό άνεβάζανε μέ άντλίες. Ντουκου-ντούκου, ντούκου-ντούκου και άνέβαινε τό νερό...

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κάτι έλεγεσ για δημοτικέσ βρύσεσ. 'Υπήρχαν τέτοιεσ πολλέσ ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Αρκετέσ. Κάθε γειτονιά θά είχε τουλάχιστον μία βρύση σέ κάποια γωνιά δρόμου. Καί όταν ήτανε ή ώρα νά περάση ό δημοτικός υπάλληλοσ ν' άνοίξη τήν βρύση, όλεσ οί νοικοκυρέσ τήσ γειτονιάσ μαζευόντουσαν μέ στάμνεσ, τενεκέσ, κουβάδεσ, κανά για για νά πάρουνε νερό. Καί καταλαβαίνεισ Γιαγκο ότι δέν ήτανε δύσκολο νά ανάψη γυναικοκαυγάσ στήν βρύση...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ναι, έχω ακούσει ότι γινόντουσαν στίσ γειτονιέσ όμηρικοί καυγάδεσ για τήν προτεραιότητα, καυγάδεσ μέ ξεφωνίσματα, ούρλιασματα, μαλλιοτραβήγματα καί ξυλο...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι μόνο για τήν προτεραιότητα. 'Υπήρχαν κι' άλλεσ άφορμέσ για τήν έκρηξι τέτοιου άκηρύκτου πολέμου. Λόγου χάριν μία γειτόνισσα έβλεπε μιάν έλλη μέ δύο στάμνεσ. Γινότανε έξαλλη : "Οχι κυρά μου δύο δύο τίσ στάμνεσ... Γιόμισε τή μία καί ύστερα νά μπήσ στήν ούρά νά γιομίσησ καί τήν έλλη...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ (μίμησισ φωνήσ) Καλέ τί μάσ λέσ ; Τό ξέρεισ ότι έχω όχτώ νομάτους στό σπίτι ; "Έξη παιδιά καί δύο έλόγου μάσ όχτώ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί ποιόσ σου 'πε νά γεννοβολάσ σάν κουνέλα ; Κάντε καί λίγο κράτει...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Δέν τό 'ξερα πώσ πρέπει νά μαι κατσίκα στέρφα σάν κι' έσένα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κατσίκα είσα καί φαίνεσαι...παλυπατσαβοθρα...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ 'Εμένα λέσ πατσαβοθρα ; Τώρα θά σου δείξω βρώμα... Καί γιάπ... ό τενεκέσ σηκωνότανε κι' έπεφτε στό κεφάλι τήσ αντίπαλησ νοικοκυράσ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φυσικά αύτή έπρεπε ν' άμυνθῆ καί σήκωνε τόν κουβάτησ ή τήν στάμνα τήσ. Οί άλλεσ γυναίκεσ δέν μπορούσαν νά μείνουνε ούδέτερεσ καί έν ριπή όφθαλμού, ό γυναικοκαυγάσ γύρω άπό τήν βρύση γενικευότανε μέ άποτέλεσμα νά μήν πάρη καμμιά γειτόνιασσα νερό. Τέτοιοι όμηρικοί καυγάδεσ γινόντουσαν κυρίωσ στήν βρύση τήσ όδοσ Σόλωνοσ...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Στην οδό Σόλωνος, όπου σήμερα ύψωνονται πολυκατοικίες και τότε ήταν ο δρόμος των φοιτητικών δωματίων με τις όμορφες κόρες της νοικοκυράς και τα φοιτητικά είδύλλια που δημιουργούντο... Την ημέρα, μπορούσαν να γίνονται γυναικοκαυγάδες γύρω από την βρύση, αλλά την νύχτα ο ρομαντισμός άπλωνε τα πέπλα του με το σκοτάδι μαζί... Κι' ένα από τα τραγούδια που ακουγόντουσαν περισσότερο ήταν το περίφημο: Ξύπνα και μην άργεις... που θα μας θυμίση τώρα η φίλη μας Κλειώ Δενάρδου

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (Μόνο με πιάνο) Ξύπνα και μην άργεις
τόση ώρα καρτερώ... (Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.)

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Και τώρα για πές μου για την βρύση της οδού Σόλωνος.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ξέρεις πού ακριβώς ήτανε; Μεταξύ των οδών 'Ιπποκράτους και Μασσαλίας, ακριβώς στο πίσω μέρος του Δημοτικού Νοσοκομείου. Ήτανε μία παλιά μαρμαρένια σκαλιστή βρύση έντειχισμένη στη μάντρα του Νοσοκομείου που έτρεχε νερό ακατάπαυστα. Κάποια διακλάδωσις του 'Αδριανείου υδραγωγείου έφθανε έως εκεί διαχετεθόντας το όροσερό του νερό. 'Ιστορική έχει μείνει αυτή η βρύση. Την θυμάμαι κι' εγώ ακόμη που έτρεχε νερό, αλλά λιγοστό πάρα. Σιγά σιγά με τον καιρό στέρεφε κι' αυτή.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Άλλες βρύσες; Νομίζω πως η οδός Σόλωνος είχε προνόμιο στις βρύσες, όπως έχω άκουστά.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναι, αυτό είναι αλήθεια. Πρώτα πρώτα έξω από την βρύση του Δημοτικού Νοσοκομείου, υπήρχε άλλη βρύση λέγο παρακάτω στην διασταύρωσι της Σόλωνος και 'Εμμανουήλ Μπενάκη που λεγότανε τότε οδός Προαστίου.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Γιατί λεγότανε Προαστίου αλήθεια;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Διότι ώδηγοῦσε αυτός ο δρόμος στην πλατεία των 'Εξαρχείων και στην συνοικία Νεαπόλεως που τότε δέν έθεωρείτο 'Αθήνα αλλά προάστιο της 'Αθήνας. Και ήτανε προάστιο, γιατί χωριζόταν

ἀπό τῆς συνοικίης τῆς παλαιῆς Ἀθήνας, τὴν Πλάκα καὶ τοῦ Ψυρρή με τὴν ὁδὸν Σταδίου πού ἦτανε τότε χαντάκι με τρεῖς τέσσερις ξύλινες γέφυρες.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἔχομε λοιπὸν καὶ δεύτερη βρύση στὴν γωνία Σόλωνος καὶ Προαστίου ἢ Ἐμμανουήλ Μπενάκη.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτὴ ἡ βρύση εἶχε γίνει ὀνομαστὴ γιατί ἐκεῖ στὴν γωνία βρισκότανε τὸ καφενεῖο τοῦ Καρατζᾶ ὅπου εἶχανε γίνει δύο φόντοι γιὰ λόγους κομματινοῦς σέ δημοτικὲς ἐκλογές... Τὸ νερὸ τῆς βρύσης τοῦ καφενεῖου τοῦ Καρατζᾶ - ἔτσι τὸ λέγανε - εἶχε φήμη πὺς ἦτανε διαυγέστερο ἀπὸ κάθε ἄλλο νερὸ, μ' ὄλο πού ἐρχότανε ἀπὸ τὴν ἴδιο ὑδραγωγεῖο. Καὶ ὑπῆρχε καὶ σχετικὸ λαϊκὸ τετράστιχο :

Ὅταν μὲ βλέμμα φλογερὸ
φουντώνει ἡ ἔρημη ψυχὴ μου,
στοῦ Καρατζᾶ πίνω νερὸ
καὶ στοῦ Γιαμπάνη τὸ κρασί μου.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κι' αὐτὸς ὁ Γιαμπάνης ποιὸς ἦτανε πάλι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἡ περιφημότερη ταβέρνα τῆς Ἀθήνας, στὴν ὁδὸν Θεμιστοκλέους πολὺ κοντὰ στὴν βρύση τοῦ Καρατζᾶ. Εἶναι ἡ μόνη ταβέρνα πού σώζεται καὶ σήμερα ἀκόμη, ἡ ταβέρνα τοῦ Γιαμπάνη στὸ ἴδιο παλαιὸ κτίριο, ἐδῶ καὶ ὀγδόντα χρόνια.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καὶ λέγεται ἀκόμη : Γιαμπάνη ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιαμπάνης εἶναι καὶ ὁ σημερινὸς τῆς Ἰδοιότητος. Φαίνεται πὺς θὰ εἶναι ἐγγονὸς τοῦ παλαιοῦ. Σ' αὐτὴντὴν ταβέρνα τοῦ Γιαμπάνη, μαζεψόντουσαν στὰ παλαιὰ χρόνια οἱ κανταδόροι καὶ τραγουδοῦσανε μιὰ βαρκαρόλλα : Στὴν βάρκα μέσα... Ἡ κλειώ θὰ μᾶς τὴν θυμίσῃ καὶ αὐτὴν.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μὲ συνοδεία πιάνου) Στὴν βάρκα μέσα...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἔχομε λοιπὸν δύο βρύσες ὡς τώρα. Δύο, στὴν ὁδὸν Σόλωνος.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὑπάρχει καὶ τρίτη, στὴν διασταύρωσι Σόλωνος καὶ Καποδιστρίου

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Έχεις δ' και ο Γιάγιο. Μά' έχουμε πετ τόσο πολλά πού καμμιά φορά τ'ά ξεχνάμε. Τότε, έβδομηνα χρόνια πριν ή ίππασία βρισκότανε στην ήμερησία διάταξι. Ξέρεις πόσα καταστήματα για σέλλες υπήρχανε ; Δεινάδες... Καί τό περιφημότερο ήτανε του Ντύκπελ, ενός βαυαροϋ πού εΐχε τό μαγαζί του : δερματίνων ειδών και έφιππίων, στην πλατεία Κλαυθμώνος δίπλα σημερινό) στο) κατάστημα του Στρογγυλοϋ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πολύ φυσικό αυτό. Σήμερα σε κάθε δρόμο υπάρχει κι' ένα τουλάχιστον βενζιναδικο και κατάστημα ανταλλακτικών αυτοκινήτων. Τότε πού υπήρχαν άλογα για μεταφορικά μέσα, υπήρχαν ~~σε πολλά~~ μαγαζιά για σέλλες και έμάντες για νά ~~θα~~ πούμε πιο καθαρουσιάνικα, τ'ά λουριά και τ'ά γιέμια. "Ομως για νά σου πω κι' εγώ κάτι σχετικά με τ'ά τραγούδια : Μή νομίζεις ότι μόνο αθηναίικα τραγούδια άκουγόντουσαν τότε στους δρόμους. Πότε πότε έρχόταν και κανένα σμυρνέικο πού κατακτούσε τήν 'Αθήνα. Κι' έχω υπ'όφει μου ένα πού κυριολεκτικά έγινε κτήμα του λαοϋ : Τήν Σμυρνηά. Θα μ'ας τήν θυμίση τώρα ή φίλη μας κλειώ και ύστερα θα σου πω και για αυτήν κάτι.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (Μέ συνοδεία κιάνου) "Αχ Σμυρνηοπούλα σ'άγαπώ
σαν τ'ά μάτια μου, τ'ά μάτια μου τ'ά δυ
: Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Λοιπόν αυτό τό τραγούδι πού έχει τραγουδηθεί στά περατα της οικουμένης όπου υπήρχε ελληνική φωνή, τό έχει γράφει στην Σμύρνη κάποιος Φαριουά. "Ονομα ήτανε αυτό ή ψευδώνυμο δέν ξέρω. Ξέρω όμως ότι αυτός ο Φαριουά, ήτανε σπουδατο τραγουδιστής στην έποχή του και ότι κάποια φορά χάθηκε από τήν Σμύρνη. Χάθηκε τελείως. "Υστερα από καιρό μάθαμε ότι εΐχε προσληφθεί στα έγγλέζικα ανάκτορα, στο Λονδίνο για νά τραγουδά με τήν ορχήστρα ^{σαν} ~~αυτή~~ ^{μόνιμο τραγουδιστή} ~~αυτή~~.
"Ομως για νά ξαναγυρίσωμε στο θέμα της ίππασίας. Οι περίπετοι

της τότε νεολαίας μέ τά ἄλογα ποῦ γινόντουσαν :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐξαρτᾶται. Καμμιά φορά ἕως τήν Κηφισιά, ὅμως συχνότερα γινόντουσαν πιδ κοντινοί, ἕως τό Γαλάτσι ἢ τό πολύ ἕως τοῦ Λεβίδου ποῦ ὑπῆρχε περίφημο ζυθεστιατόριον... Ξέρεις τήν στάσι Λεβίδου, στήν ὁδόν Πατησίων καί Ἁγίου Μελετίου.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κι' ἀπό τήν ἕλλη πλευρά της Ἀθήνας ; Πρός τό Φάληρο ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό πολύ ἕως τήν Καλλιθεά. Στίς Τζιτζιφιές κατέβαιναν οἱ πολύ τολμηροί ἱππεῖς καί σπάνια οἱ γυναῖκες, ἐκτός ἂν εἶχανε συνοδάκια δεῖα ἀνδρική καί κυρίως... οἰκογενειακή ! Δέν ἦτανε ὅμως καί λίγοι οἱ καβαλλάρηδες ποῦ γυρίζανε μέ τά ἄλογά τους στά πλακίωτινα στενά, μόνο καί μόνο γιά νά κάνουν τό κομμάτι τους σέ κάποια πλακωτοποσθα ποῦ τοῦς κοίταζε ἀπό τό ξύλινο μπαλκόνι της...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἱπποτική ἐποχή.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἱπποτική μά διάβασε ἐδῶ νά δῆς πῶς τοῦς κοροϊσεύανε αὐτούς τοῦς θανδηδες της ἐποχῆς ἐκεῖνης. Σοῦ δίνω στίχους τοῦ Τίμου Μωραϊτίνη νά διαβάσης.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ (Διαβάζει) Νά νά περνᾷ ὁ Κένταυρος, μέσ' ἀπό τοῦ Ψυρρή
Καί ἀπό τό μπαλκόνι της μιά κόρη δροσερή
θαυμάζει αὐτόν τόν Κέντευρο, μονυελοφοροῦντα
καί τήν οὔρα τοῦ ἄλόγου του, θυσανωτή σάν φούντα.
Νά νά, περνᾷ ὁ Κένταυρος μά ἐνῶ τόν νοῦ του ἔχει
πρός τό μπαλκόνι της κυρᾶς καί διόλου δέν προσέχε,
τό ἄλογό του ξαφνικά σιοντάφτει καί αὐτός
πού ἱπέυει ὅπως πάντοτε, χαρίεις, ζηλευτός,
πέφτει ἀπό τό ἄλογο στήν λάσπη ~~αὐτῆς~~ της ὁδοῦ
κι' ἰδοῦ, ὅποσον θέαμα παρουσιάζει, ἰδοῦ :
Σηκώνεται ὁ ἀτυχής, καταθορυβημένος,
ἔχει τά μαῦρα χάλια του καί καταλασπωμένος

τά βλέματά του πιό ψηλά, όλίγον τι σηκώνει

καί ή ώραία του γελά, έπάνω στό μπαλκόνι...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' όμως όλα αυτά, τά έλογα καί οί έπασίες έρχισαν νά σταμα-
τούν ξέρεις πότε Γιάγκο ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πότε ; "Όταν ήρθε τό αυτοκίνητο στην 'Αθήνα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όχι, πολύ νωρίτερα, γύρω στά 1908 ή 1909 όταν στην όδόν Στα-
δίου, εκεί όπου είναι σήμερα ό κινηματογράφος "Αστωρ, μιá
παλαιά τεράστια αίθουσα έγινε ξαφνικά ... Σκαΐτινγκ Ρίνγκ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Αυτό πρώτη φορά τό άκούω. 'Υπήρχε τέτοιο Σκαΐτινγκ Ρίνγκ
στην 'Αθήνα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα, άφού σου λέω καί που άκριβώς ήτανε. 'Η αίθουσα ήτανε
σάν άρένα ταυρομαχιών, μέ τήν διαφορά ότι δέν ήτανε στρογγυλή
άλλά όρθογώνια. Γύρω γύρω υπήρχαν καθίσματα σχεδόν σάν κερσί-
δες καί ένα παραπέτο για νά πιάνονται οί τροχοπεδιλοδρόμοι.
Σκαΐτινγκ μέ τροχοπέδιλα... Όλη ή χρυση νεολαία της 'Αθήνας
έτρεξε εκεί, για νά κάνη τροχοπεδιλοδρομία. Φορούσαν οί νέοι
στά πόδια τους έκεινες τίς μικρές ρόδες καί... δρόμο...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Οί γυναίκες όχι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπα ! Ποιά γυναίκα τολμούσε νά κάνη τέτοια πειράματα άφού
βλέπανε τούς άνδρες νά πέφτουνε κάτω συνεχώς ; Καί πτώσεις
όχι άτσετες... Εύτυχώς, ήτανε άπέναντι, λίγο πιό πάνω, εκεί
όπου είναι σήμερα τό μέγαρο της Τηλεφωνικής 'Εταιρείας ό Σταθ-
μός των Πρώτων Βοηθειών καί όλοι όσοι δοκιμάζανε τό νέο σπόρ
μετεφέροντο εκεί, μέ κάποιο πόδι σπασμένο ή μέ έγνεφαλική
διάσεισι... Διότι πέφτοντας, κτυπούσανε στην έσπλατο της
πίστας... θυμάμαι ότι διαβάσαμε τότε στίς έφημερίδες : Χτές
είχαμε τρία θύματα από πτώσεις είς τό Σκαΐτινγκ Ρίνγκ...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πάντως τό πρωτότυπο του θεάματος θά τραβούσε πολύν κόσμο

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ναί, μά ὄχι γιὰ πολύν καιρό. Δυό τρία χρόνια κράτησε αὐτή ἡ μόδα τοῦ πατινάξ καὶ ~~ἀπὸ τότε~~ ὕστερα ἐξεφυλλίσθηκε. Τό Σπαῦτινγη Ρίνγη δέν πολυδούλευε καὶ βρέθηκε τότε μιὰ ἡθοποιός, νέα ἀκόμη καὶ σε ὄλη της τήν καμή, ἡ Μαρίκα Κοτοπούλη καὶ νοικιάζοντας τὸ Σπαῦτινγη Ρίνγη, τὸ μετέβαλλε σὲ θέατρο ὅπου ἔπαιξε κι' αὐτὴ δυό τρία χρόνια.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Ὅπως δῆποτε ὅμως ἡ καινοτομία τοῦ πατινάξ, ἔκανε τοὺς νεαροὺς ἀθηναίους νὰ διακρίβουνε τήν ἱπασία πού εἶχε κι' αὐτὴ ἀρχίσει νὰ ἐκφυλλίζεται ~~ἀπὸ τότε~~

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Καὶ κυρίως νὰ ἐκτοπίζεται ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο. Τὸ αὐτοκίνητο Γιάγκο πού ἦτανε τότε κάτι τὸ ἀπροσπέλαστο γιὰ τὸν πολὺ κόσμο. Ἐλάχιστοι μποροῦσαν νὰ ἔχουν αὐτοκίνητα πού παίρνανε προστάξέρεις πῶς ; Μὲ μιὰ μανιβέλλα πού τήν δούλευε ὁ ὀδηγός ἀπὸ ~~προστάξ~~ προστάξ... Καὶ καμμιά φορά δέν ἔπαιρνε τὸ ἀμάξι καὶ μαζευότανε ἡ μαρίδα καὶ φώναζε : Γιρ... γιρ... γιρ... ἄντε κακομίρη... δέν τοῦ δωσες νὰ φάῃ σανό ; Τέλος τὸ ἀμάξι ἄρχιζε νὰ τρέμη ὀλόκληρο καὶ ἔτρεχε ὁ ὀδηγός, τσακίζότανε ν' ἀνεβῆ γιὰ νὰ μὴν σβῆση πάλι ἡ μηχανή...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Ὁραῖα χρόνια... μά πιό ὀμορφα ἀκόμη, γιατί ἄρχισαν οἱ ἀθηναῖοι νὰ κοροϊδεύουν τίς γυναῖκες καὶ δέν τραγουδοῦσαν πιά ἐνεῖνα τὰ παληὰ τους παθητικὰ τραγούδια, μά ἀπ' ἐναντίας τίς διώχνανε μὲ τὰ τραγούδια τους. Κι' ἔχω ὑπ' ὄφι μου ἓνα ἰταλικὸ τραγουδάκι τοῦ 1910, τὸ περίφημο : Δοεν σέ θέλω πιά... πού θά μᾶς τὸ θυμίσῃ ἡ κλειώ.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ

(Μὲ συνοδεία πιάνου)

Ἀπὸ τὰ πολλὰ πού μου ἔχεις κανωμένα
Δὲν σέ θέλω πιά... (Κ.τ.λ.)

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Γιάγκο μου καὶ πάλι θά σταματήσωμε γιατί ἡ ὥρα μας πέρασε.
Ὁρεβουάρ λοιπόν γιὰ τήν ἄλλη Κυριακή, τήν ἴδια ὥρα.